

Raitiotien lapsiin ja nuoriin kohdistuvien vaikutusten arviointi

15.4.2026

Tiivistelmä

- Raitiotien toteutussuunnittelun aikana vuorovaikutusta lasten ja nuorten kanssa ollut mm. Turun lasten parlamentin ja Turun nuorisovaltuuston kokousten ja lausuntojen sekä kummioppilasluokkien kautta
- Tampereen ratikan ennen-jälkeen arvio: Raitiotien vaikutusalueella koulua käyvät lapset ja nuoret suhtautuvat hyvin positiivisesti ratikkaan. Lasten ja nuorten mukaan raitiotie on suurimman osan mielestä vaikuttanut myönteisesti liikkumiseen ja ratikan käyttö koetaan helpoksi. Ratikka on helpottanut erityisesti lasten ja nuorten vapaa-ajan liikkumista Tampereella. Ruuhkaisissa vaunuissa toimisen todettiin aiheuttavan haasteita.
- Lapsiin ja nuoriin kohdistuvia vaikutuksia mm.
 - Raitiotie on helppokäyttöinen ja selkeä (mm. tunnistettavuus, reitti- ja pysäkkiverkoston ymmärrettävyys, matkan etenemisen seuraaminen)
 - Tukee itsenäisen liikkumisen mahdollisuuksia (maankäytön sijoittuminen ei-autoriippuvaisille alueille, liikennejärjestelyt)
 - Suurempi välityskyky vähentää joukkoliikenteen ruuhkia
 - Kaupunkiympäristön kehittäminen palvelee heikompia ryhmiä kuten lapsia (selkeys, viihtyisyys, esteettömyys, koettu turvallisuus)
 - Parantaa liikenneturvallisuutta
 - Raitiotien avulla on mahdollista vaikuttaa eriytymisen lieventämiseen
 - Kuntatalousvaikutukset keskimäärin 3,4 M€/v negatiivinen. Toimielimet päättävät vuosittain talouteen liittyvästä kokonaisuudesta.
 - Rakentamisajasta aiheutuu haittoja. Erityisesti lasten ja nuorten kannalta tärkeää työnaikaisten liikennejärjestelyjen selkeys.
- Turun Nuorisovaltuusto näkee raitiotien tuovan nuorille parempia liikkumismahdollisuuksia Turun sisällä, helpottavan joukkoliikenteen ruuhkia ja tukevan ympäristöystävällisempää liikkumista. Nuoret huolissaan lippujen hinnannoususta tai verorasituksesta. Vaihtoehtoisena ratkaisuna esitetään superbussia tai nykyisen joukkoliikenteen parantamista.
- Turun Lasten parlamentissa raitiotien nähdään vaikuttavan positiivisesti Turkuun ja Turun kehittämiseen.

Lähtökohdat

- Raitiotien vaikutuksia on arvioitu monipuolisesti. Lapsiin ja nuoriin kohdistuu samoja vaikutuksia kuin muihinkin ihmisiin.
- Tähän arviointiin on kerätty kokemuksia Tampereen raitiotiestä, koottu muista Turun raitiotien vaikutusarvioista erityisesti lapsiin ja nuoriin kohdistuvia vaikutuksia sekä tuotu keskeiset näkemykset Nuorisovaltuuston ja Lasten parlamentin lausunnoista.

Vuorovaikutus lasten ja nuorten kanssa raitiotien toteutussuunnittelun aikana

- Raitiotien suunnittelun aikana 2024-25 lausuntojen lisäksi Turun Raitiotieallianssi on osallistunut Turun lasten parlamentin hallituksen kokoukseen kaksi kertaa ja suurkokoukseen kerran sekä Turun nuorisovaltuuston kokoukseen kerran.
- 3.-4. luokan kummioppilasluokkia (Steiner-koulu, kansainvälinen koulu, norssi, Pääskyvuoren koulu) on tavattu 3-4 kertaa luokasta riippuen. Kummioppilaiden kanssa on ollut teemoina perustietojen lisäksi
 - liikenneturvallisuus ja kulku lähimmälle pysäkille
 - lempipaikkojen kartalle merkitseminen
 - alustavaan katusuunnitelmaan tutustuminen
 - arkeologiset kaivaukset ja niiden löydöt
 - raitiovaunuaiheinen piirustustehtävä
 - allianssin eri ammattilaiset
- Lausuntopyynnöt ja saadut lausunnot

Kuva: Turun Raitiotieallianssi

Kokemuksia Tampereelta

- Tampereen raitiotien lasten ja nuorten liikkumiseen kohdistuvia vaikutuksia on tutkittu osana Tampereen Ratikan ennen-jälkeen vaikutusten arviointia (25.6.2024).
- Raitiotien vaikutusalueella koulua käyvät lapset ja nuoret suhtautuvat hyvin positiivisesti ratikkaan, ja se koetaan helpoksi, miellyttäväksi ja turvalliseksi liikkumistavaksi, vaikkakin ruuhkaisissa vaunuissa toimiminen aiheuttaa haasteita.
- Muita havaintoja mm.
 - Lasten ja nuorten arvion mukaan raitiotie on suurimman osan mielestä vaikuttanut myönteisesti liikkumiseen ja ratikan käyttö koetaan helpoksi. Ne, joiden liikkumistarpeita ratikka palvelee, kokevat ratikan erittäin hyväksi.
 - Ratikka on helpottanut erityisesti lasten ja nuorten vapaa-ajan liikkumista Tampereella. Harrastusmatkojen ja koulumatkojen kuljetustarpeiden muutokset vaihtelevat, mutta suurempi osa kaikista vastaajista kokee että ratikka on helpottanut itsenäistä liikkumista kuin vaikeuttanut sitä.
 - Esteettömyyskyselyn mukaan ratikka vaikutta parantaneen merkittävästi erityisryhmien itsenäisen liikkumisen mahdollisuuksia. Ratikalla matkustaminen koetaan pääosin turvalliseksi, mutta myöhäisenä kellonaikana matkustaminen ja etenkin ruuhkaiset vaunut koetaan turvattomiksi.

Väite (2016): Mahdollisuudet kulkea harrastuksiin sekä kaupungin eri puisto- ja viheralueille omatoimisesti paranevat tiiviiden vuorovälien ansiosta, mikä vähentää vanhempien kuljetustarvetta.

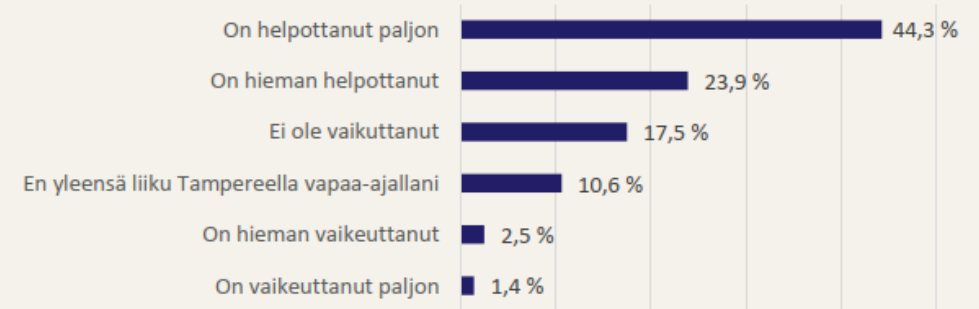
Kyselyyn vastanneista lapsista ja nuorista noin 68 % oli sitä mieltä, että ratikka on helpottanut heidän vapaa-ajan liikkumistaan Tampereella. Noin 4 % vastasi, että ratikka on vaikeuttanut liikkumista.

Lasten ja nuorten vastausten perusteella ratikka on vähentänyt aikuisten kuljetustarvetta enemmän koulumatkoilla (21 %) kuin harrastusmatkoilla (12 %). Suurin osa vastasi, ettei ratikalla ole ollut vaikutusta kuljetustarpeisiin.

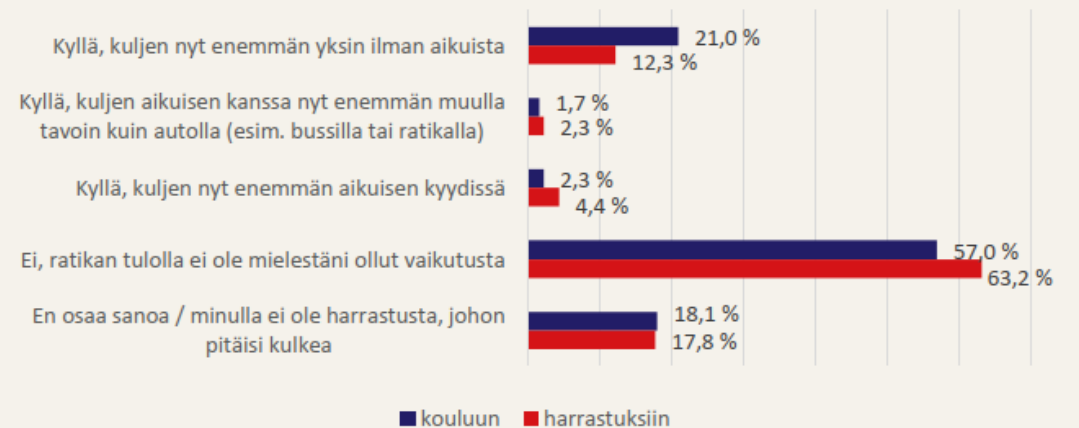
Huoltajista suurin osa vastasi, ettei ratikalla ole ollut vaikutusta tarpeisiin kuljettaa lasta. Huoltajat kokivat, että kuljettamisen tarve on vähentynyt enemmän harrastusmatkoilla kuin koulumatkoilla.

Ratikka on helpottanut erityisesti lasten ja nuorten vapaa-ajan liikkumista Tampereella. Harrastusmatkojen ja koulumatkojen kuljetustarpeiden muutokset vaihtelevat, mutta suurempi osa kaikista vastaajista kokee että ratikka on helpottanut itsenäistä liikkumista kuin vaikeuttanut sitä.

Onko ratikka helpottanut liikkumistasi vapaa-ajalla Tampereella?
n = 653

Onko ratikan tulo vaikuttanut siihen, minkä verran aikuiset kuljettavat sinua? n = 653

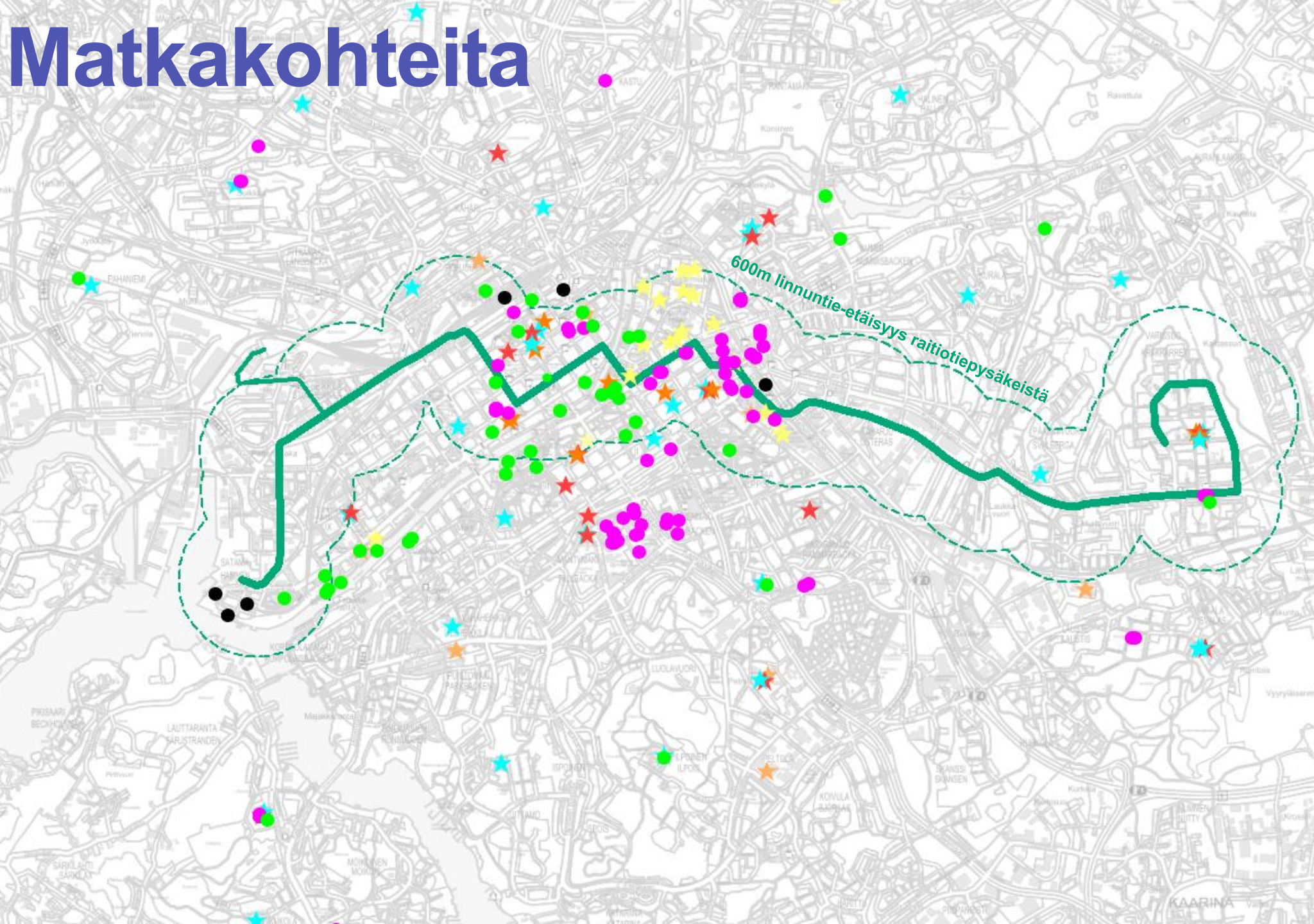

Lapsiin ja nuoriin kohdistuvia vaikutuksia

- Raitiotie on linja-autoa selkeämpi myös lapsille ja nuorille, koska raitiovaunu on ulkomuodoltaan tunnistettavampi ja reitti on helppo tunnistaa katutilasta. Myös reitti- ja pysäkkiverkosto on selkeämpi vähempien linjojen ja pysäkkien vuoksi. Toisaalta kävelymatkat pysäkeille osittain pitenevät. Matkan etenemisen seuraamista helpottaa pysähtyminen aina joka pysäkille.
- Raitioliikenteen suurempi välityskyky mahdollistaa paremmin joukkoliikenteen kyytiin mahtumisen ruuhka-aikoina myös tulevaisuudessa. Raitiovaunuun kulku on esteetöntä ja raitiovaunuun mahtuu enemmän lastenvaunuja kuin linja-autoon.
- Kävely- ja pyöräilyverkoston laaja kehittäminen sekä raitiotievaihtoehdon monipuolisemman tiiviin maankäytön kehittäminen suuremmalta osin ei-autoriippuvaisille alueille tukee mm. lasten ja nuorten itsenäisen liikkumisen mahdollisuuksia. Kävellessä, pyörällä ja joukkoliikenteellä kulkevilla tulee luonnostaan enemmän fyysistä aktiivisuutta kuin autolla saatettaessa.
- Kaupunkiympäristön kehittäminen laajasti viihtyisämmäksi, turvallisemmaksi ja esteettömämmäksi raitiotien yhteydessä palvelee erityisesti heikommassa asemassa olevia väestöryhmiä kuten lapsia.
- Lapsen ja nuoren kokemus tiiviistä kaupunkimaisesta tai väljemmästä kaupunkirakenteesta todennäköisesti vaihtelee mm. iän mukaan.

Matkakohhteita

600m linnuntie-etäisyys raitiotiepysäkeistä

- ★ Koulu, keskiaste
- ★ Korkeakoulu
- ★ Koulu, muu
- ★ Koulu, lukio
- ★ Koulu,luokat1-6
- ★ Koulu, luokat 7-9
- Liikenneterminaali
- Terveyspalvelut
- Kulttuuripalvelu

Lapsiin ja nuoriin kohdistuvia vaikutuksia

- Raitiotien arvioidaan parantavan liikenneturvallisuutta runkobussivaihtoehtoon verrattuna vähentämällä autoliikenteen suoritetta asukasta kohden ja parantamalla liikkumisympäristön turvallisuutta. Raitiotie vaatii alueille uutena kulkumuotona uudenlaista turvallisuushuomiota etenkin nuorille kouluikäisille, jotka vasta opettelevat kulkemaan omin neuvoin liikenteessä.
- Laadukas ja selkeä ympäristö vähentää parantaa koettua turvallisuutta.
- Raitiotien avulla on mahdollista vaikuttaa itäisen Turun sosiaaliseen eheyteen, alueen uusiutumiseen ja eriytymisen lieventämiseen sekä kytkeä alueet toiminnallisesti vahvemmin muuhun kaupunkirakenteeseen. Liikenteen lisäksi tarvitaan panostuksia mm. muuhun alueen palvelutarjontaan sekä sosiaaliseen ympäristöön ja infraan liittyviin tekijöihin.
- Raitiotien kuntataloudelliset vaikutukset vaihtelevat tarkastelujakson 2025-2060 aikana. Tasaisesti jaettuna vaikutus on keskimäärin 3,4 miljoonaa euroa vuodessa negatiivinen. Raitiotien menoerät ovat suurimmillaan kuntatalouden tarkastelujakson alkuvaiheessa ja tulot kasvavat loppua kohden. Arvioon liittyy epävarmuuksia. Arvioihin ei sisälly tasomuutoksia esim. lippuhintoihin. Toimielimet päättävät vuosittain talouteen liittyvästä kokonaisuudesta.
- Rakentamisajasta aiheutuu haittoja mm. asukkaille ja alueella liikkuville. Erityisesti lasten ja nuorten kannalta tärkeää on työnaikaisten liikennejärjestelyjen selkeys.

Nuorisovaltuuston ja Lasten parlamentin lausunnot raitiotiestä

- Satama-Varissuo raitiotiestä pyydettiin lausuntoja 26.1.-2.3.2026.
- Nuorisovaltuusto näkee raitiotien tuovan nuorille parempia liikkumismahdollisuuksia Turun sisällä. Raitiotien arvioidaan helpottavan joukkoliikenteen ruuhkia ja tukevan ympäristöystävällisempää liikkumista. Nuoret ovat huolissaan siitä, että raitiotien kustannukset voivat johtaa lippujen hinnannousuun tai verorasitukseen, joka kohdistuu tulevaisuudessa nuoriin. Vaihtoehtoisina ratkaisuna esitetään superbussia halvempänä ratkaisuna tai nykyisen joukkoliikenteen parantamista.
- Lasten parlamentissa raitiotien nähdään vaikuttavan positiivisesti Turkuun ja Turun kehittymiseen. Suunniteltu reitti on hyvä ja seudullisuus olisi myös tosi hyvä.

Lähdeluettelo

- Lausuntojen yhteenveto ja lausunnot lyhentämättöminä. <https://turunraitiotie.fi/etusivu/suunnitelmat-ja-selvitykset/lausunnot-ja-kansalaispaneeli/#Lausunnot>
- Pirkkala-Linnainmaa raitiotien hankesuunnitelma 28.2.2023. <https://www.tampereenratikka.fi/pirkkala-linnainmaa-hankesuunnitelma/>
- Raitiotien satama-Varissuo vaikutusten arviointi. Yhteenvetoraportti, tammikuu 2026. <https://turunraitiotie.fi/wp-content/uploads/2026/01/Raitiotien-satama-Varissuo-vaikutustenarviointi-yhteenvetoraportti-tammikuu-2026.pdf>
- Tampereen Ratikan ennen-jälkeen vaikutusten arviointi, koosteraportti 25.6.2024. https://www.tampereenratikka.fi/wp-content/uploads/2024/09/Raitiotien-ennen-jalkeen-selvitys_kooste_saavutettava.pdf
- Kummioppilastoiminta tutustuttaa raitiotien suunnitteluun ja joukkoliikenteen maailmaan. <https://turunraitiotie.fi/kummioppilastoiminta-tutustuttaa-raiotien-suunnittelun-ja-joukkoliikenteen-maailmaan/>
- Lasten ääni kuuluviin raitiotien kummioppilastoiminnassa ja Lasten parlamentissa. <https://turunraitiotie.fi/lasten-aani-kuuluviin-raiotien-kummioppilastoiminnassa-ja-lasten-parlamentissa/>

